

Zarządzenie
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 24 sierpnia 2023 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łąki Bobolickie”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Łąki Bobolickie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji tych działań przedstawia załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Nadzór nad realizacją zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie w dniu podpisania.

p. o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska - Regionalnego Konserwatora
Przyrody w Szczecinie
Marcin Siedlecki

**Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 24 sierpnia 2023 r.**

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Brak ekstensywnego użytkowania kośnego łąk wilgotnych oraz świeżych. Ekspansja niepożądanych gatunków roślin (m.in. wiązówki błotnej <i>Filipendula ulmaria</i> , pokrzywy zwyczajnej <i>Urtica dioica</i> , trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> , ostrożenia polnego <i>Cirsium arvense</i> , ostrożenia warzywnego <i>Cirsium oleraceum</i> , śmiałka darniowego <i>Deschampsia cespitosa</i> , mozgi trzcinowatej <i>Phalaris arundinacea</i> , turzycy prosowej <i>Carex paniculata</i> , turzycy darniowej <i>Carex cespitosa</i>) prowadząca do zubożenia składu gatunkowego zbiorowisk oraz ustępowania cennych gatunków, w tym pełnika europejskiego <i>Trollius europaeus</i> oraz storczyków z rodzaju <i>Dactylorhiza</i> , <i>Platanthera</i> (zagrożenie wewnętrzne istniejące).	Coroczne koszenie, ograniczające rozwój ekspansywnych bylin i powstrzymujące wkraczanie krzewów i drzew.
2.	Sukcesja drzew i krzewów (głównie olszy czarnej oraz wierzb) na obszarze łąk w rezerwacie (zagrożenie wewnętrzne istniejące i potencjalne).	Mechaniczne usuwanie pojawiającego się nalotu drzew i krzewów.
3.	Penetracja rezerwatu związana z niszczeniem okazów gatunków chronionych: podkolana zielonawego <i>Platanthera chlorantha</i> , pełnika europejskiego <i>Trollius europaeus</i> oraz storczyków z rodzaju <i>Dactylorhiza</i> w okresie ich kwitnienia (zagrożenie zewnętrzne istniejące i potencjalne).	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu oraz wzmożona kontrola służb oraz zarządców terenu w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących w obiekcie.
4.	Zakłócenie naturalnego reżimu i warunków wodnych w dolinie rzeki Chocieli będące skutkiem dawnych regulacji i konserwacji głównego koryta oraz rowów, prowadzące do drenowania doliny, decesji torfu, eutrofizacji i spadku bioróżnorodności, w tym zmniejszania się populacji pełnika europejskiego <i>Trollius europaeus</i> , wielosiłu błękitnego <i>Polemonium caeruleum</i> oraz storczyków (zagrożenie istniejące,	Rozpoznanie warunków wodnych oraz ich wpływu na cenne zbiorowiska roślinne oraz populacje wybranych gatunków roślin wraz z zaleceniami adekwatnych działań ochrony czynnej. Wspieranie inicjatyw i projektów służących renaturyzacji cieków oraz odtwarzaniu optymalnych warunków wodnych w zlewni Chocieli.

	wewnętrzne i zewnętrzne).	
5.	Spiętrzenia bobrowe - nadmierne i długotrwałe podtapianie łąk skutkujące sukcesją w kierunku szuwarów (zagrożenie wewnętrzne i zewnętrzne, istniejące i potencjalne).	Ewentualna likwidacja przetamowań bobrowych zagrażających przedmiotom ochrony.

**Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 24 sierpnia 2023 r.**

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Koszenie zbiorowisk łąkowych.	Coroczne koszenie łąk w terminie od 01.07 do 15.10 (termin rozpoczęcia koszenia należy dopasować elastycznie do fazy rozwoju pełnika – optymalnie po pęknięciu mieszków i wysypaniu nasion). Wysokość koszenia od 20 do 30 cm. Usunięcie pokosu z obszaru rezerwatu najpóźniej do 2 tyg. od wykonania zabiegu. Zaleca się także koszenie płatów łąk pełnikowych z dominacją trzciny po ich uprzednim rozpoznaniu w terenie, w miarę możliwości dwukrotnie w ciągu roku, pierwszy pokos w okresie od 1 lipca do 15 lipca, drugi od 15 września do 15 października. W zależności od potrzeb i możliwości zaleca się dodatkowy pokos płatów z dominacją trzciny w okresie zimowym.	Obszar całego rezerwatu (m.in. na podstawie sporządzonej dokumentacji siedliskowej).
2.	W przypadku pojawienia się samosiewów drzew i krzewów – usuwanie z powierzchni łąk.	Usuwanie samosiewów z powierzchni łąk w zależności od potrzeb i możliwości. Samosiewy wyciąć lub wyrwać ręcznie, biomasę usuwać z obszaru cennych ekosystemów (w miarę możliwości poza rezerwat).	Obszar całego rezerwatu (m.in. na podstawie sporządzonej dokumentacji siedliskowej).
3.	Likwidacja przetamowań	Działanie fakultatywne, wg potrzeb (po uprzednim przeprowadzeniu lustracji w terenie w obecności botanika	Obszar całego

	bobrowych zagrażających przedmiotom ochrony.	siedliskoznawcy oraz uzyskaniu zezwolenia na odstępstwo od zakazów obowiązujących wobec gatunków chronionych).	rezerwatu.
4.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu, tj. czterech kompletów tablic regulaminowych i urzędowych raz jego ewentualna wymiana. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb. Wzmoczone kontrole obszaru rezerwatu w okresie V-VII.		Punktowo przy granicach rezerwatu.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) dla rezerwatu przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia zadania ochronne. Zgodnie z art. 22 ust. 4 ww. ustawy zadania ochronne, o których mowa w ust. 1, mogą być ustanawiane na rok lub równocześnie na kolejne lata, nie dłużej jednak niż na 5 lat. Przez zadania ochronne Dla rezerwatu przyrody uwzględniają:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin, zwierząt lub grzybów;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową.

Rezerwat przyrody „Łąki Bobolickie” funkcjonuje na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Łąki Bobolickie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 5136). Aby zachować cel ochrony przyrody w rezerwacie, dla którego obiekt został powołany, tj.: mozaikę łąk w dolinie rzeki Chocieli z występującymi tu rzadkimi gatunkami roślin oraz walory krajobrazowe doliny, niezbędne jest przeciwdziałanie sukcesji w obrębie cennych zbiorowisk łąkowych oraz trywializacji flory. Do czasu ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu dopuszcza się także możliwość likwidowania tam bobrowych na ciekach lub rowach, które poprzez nadmierne i długotrwałe podtopienia mogą stanowić zagrożenie dla cennych ekosystemów oraz gatunków. Usuwanie tam można prowadzić po uzyskaniu zezwolenia na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody, po uprzednim zlustrowaniu wybranych obiektów w obecności eksperta botanika siedliskoznawcy.

Rezerwat przyrody „Łąki Bobolickie” w całości położony jest w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022. W aspekcie rozpoznanych walorów przyrodniczych w rezerwacie występują co najmniej 3 typy siedlisk przyrodniczych stanowiące przedmiot ochrony w wyżej wymienionym obszarze Natura 2000, tj.: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)* 91E0, grądy subatlantyckie (*Stellario-Carpinetum*) 9160, ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) 6510. Przedmiotowy obszar Natura 2000 aktualnie nie posiada planu ochrony ani planu zadań ochronnych.

Rezerwat „Łąki Bobolickie” nie posiada aktualnej dokumentacji do planu ochrony (w trakcie opracowania).

Niniejsze zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łąki Bobolickie” stanowi wypełnienie delegacji ustawowej wskazanej w art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody i jest uwarunkowane wygaśnięciem okresu obowiązywania 5-letnich zadań ochronnych z dnia 24 maja 2018 roku oraz potrzebą kontynuacji realizowanych działań ochrony czynnej (m.in. koszenia łąk) na okres do czasu ustanowienia planu ochrony.

Z uwagi na charakter ekosystemów rezerwatu oraz potrzeby ich ochrony cały obszar objęto ochroną czynną.

Projekt niniejszego zarządzenia przesłano do zaopiniowania do Nadleśnictwa Bobolice mailem z dnia 09.08.2023 r.

W korespondencji zwrotnej Nadleśnictwo mailem z dnia 21.08.2023 r. zaakceptowało bez uwag projekt zarządzenia. Przedmiotowe zarządzenie nie jest aktem prawnym podlegającym publikacji. Jego treść dostępna jest na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-szczecinie>